

Gods belofte aan Abraham en Isaak

1. INLEIDING BIJ DEZE ZONDAG

Deze zondag is de vijfde van een blok met zes teksten over Abraham, Sara en Isaak. In deze verhalen gaat het over Abraham, Sara en Isaak als stamouders van het volk van Israël.

We lezen vandaag Psalm 105:1-11, een psalm die gemaakt is om God te danken voor alles wat hij doet. De dichter schrijft over allerlei mensen uit de geschiedenis, onder wie Abraham en Isaak. Voor de kinderen van **4-8 jaar** richten we ons op de belofte van God die altijd blijft gelden. Voor kinderen van **8-12 jaar** richten we ons op het begin van de psalm: iedereen moet vertellen wie God is.

2. CONTEXT VAN DE BIJBEL TEKST

Je kunt het bijbelboek Psalmen bijvoorbeeld indelen in genres: psalmen die wat betreft inhoud en vorm op elkaar lijken. Bekende genres zijn psalmen om God te danken, psalmen om te klagen of psalmen over de geschiedenis van het volk van Israël.

Psalm 105 past in meerdere genres: Het is enerzijds een psalm om God te danken. Dat blijkt uit de eerste drie verzen, maar ook uit het laatste woord in vers 46: 'Halleluja!' Maar Psalm 105 is aan de andere kant ook een psalm over de geschiedenis van Israël. Met allerlei voorbeelden uit het verleden wil de dichter in herinnering roepen waarom iedereen God moet danken.

Andere voorbeelden van lofpsalmen zijn Psalm 96 (Let op het begin van deze psalm!) en Psalm 150. Andere voorbeelden van geschiedenispsalmen zijn Psalm 78 en Psalm 136 (die trouwens ook bij de lofpsalmen past).

3. UITLEG VAN DE BIJBEL TEKST

De psalm begint in vers 1-3 met een oproep om God te danken. Het werkwoord 'vertellen' in vers 2 heeft twee kanten in zich. Het kan naar buiten gericht zijn: met vreugde over iets vertellen (zoals in Psalm 104:34). Maar het kan ook naar binnen gericht zijn: alleen en in stilte over iets nadenken (Psalm 119:15). In Psalm 105 komen beide kanten aan bod: iedereen moet weten wat God gedaan heeft (vers 3), maar je moet er ook zelf over nadenken (vers 5).

In vers 4-6 worden voorbeelden gegeven van dingen waarvoor de lezers God moeten danken. Een van die dingen zijn Gods wetten. Maar ook het feit dat ze nakomelingen zijn van Abraham en Jakob. Isaak wordt hier in vers 6 niet genoemd, maar in vers 9 wel.

De dichter heeft het dus eerst tegen de nakomelingen van Abraham, maar in vers 7 zegt hij dat Gods wetten voor alle mensen gelden. 'Wetten' is hier niet negatief bedoeld! Het zijn juist de rechtvaardige regels waar mensen dankbaar voor mogen zijn.

De beloftes die God deed aan Abraham, Isaak en Jakob blijven voor altijd gelden. Deze beloftes kun je bijvoorbeeld lezen in Genesis 12:7 en Genesis 26:3. Ook in Exodus 32:13, Deuteronomium 6:10-11 en Nehemia 9:7-8 kun je lezen dat God het land Kanaän aan Abraham, Isaak, Jakob en hun nakomelingen beloofd heeft.

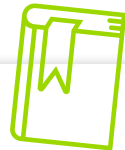
De belofte van God wordt ook wel 'het verbond met Abraham, Isaak en Jakob genoemd'. De term 'verbond' verwijst in de wereld van de Bijbel meestal naar een verdrag tussen twee partijen. Maar in het geval van Gods verbond met Abraham heeft het woord een iets andere betekenis. Het gaat hier ook om beloftes van God: in dit geval veel nakomelingen en het land Kanaän.

In Psalm 105 gaat het ook over Jakob. De verhalen over hem komen later dit jaar aan bod, bijvoorbeeld het verhaal over de droom van Jakob in Genesis 28:10-22, en het verhaal over hoe hij zijn nieuwe naam Israël krijgt, in Genesis 32:23-32.

Voorbereiding

Gods belofte aan Abraham en Isaak

4. UIT DE BIJBEL

4-8 jaar

Voor de jongste kinderen is er een kaartje met de tekst van Psalm 105:9.

8-12 jaar

Voor de oudste kinderen staat op het werkblad de tekst van Psalm 105:1.

5. WAT HEB JE NODIG

4-8 jaar

Om te doen, eerste opdracht

- het werkblad met de zoek de verschillen

Om te doen, tweede opdracht

Per kind:

- de werktekening
- voldoende ijscostokjes
- een vel papier
- (hout)lijm
- potloden

8-12 jaar

Bijbeltekst

- een bijbel

Om te doen, eerste opdracht

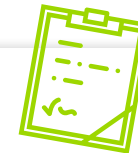
Per kind:

- het werkblad met de puzzel
- een pen

Om te doen, tweede opdracht

Per kind:

- de werktekening
- een schaar
- gekleurd papier
- lijm

De bouwstenen van de zondag

Gods belofte aan Abraham en Isaak

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

De psalmen zijn een soort gedichten op muziek, het zijn liederen. Hebben de kinderen ook favoriete liedjes? Laat de organist, een pianist of de band steeds de eerste paar regels van een lied spelen. Wie raadt het eerste welk lied het is? Denk daarbij ook aan (pop)liedjes die de kinderen goed zullen kennen!

Tip

Als er veel kinderen zijn, of als ze een zin te moeilijk vinden, kun je ook woorden verzinnen die ze niet mogen gebruiken.

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Doorgeven

God geeft zijn belofte steeds door aan de nieuwe generatie. Van Abraham aan Isaak, van Isaak aan Jakob en zo verder. Met dit spel gaan de kinderen ook steeds iets doorgeven aan een ander kind.

Alle kinderen moeten iets verzinnen dat ze kunnen uitbeelden, zonder te praten. Denk aan: in een kopje koffie roeren, dribbelen met een bal, in de Bijbel lezen, enzovoort. Laat de kinderen daarna door de ruimte lopen. Als jij in je handen klapt, moeten ze een ander kind opzoeken. Ze moeten dan allebei uitbeelden wat ze bedacht hadden. Als ze dat allebei (tegelijktijdig) gedaan hebben, moeten ze weer verder lopen. Maar let op: als je nu weer in je handen klapt, beelden de kinderen nu bij iemand anders uit wat ze net bij de ander gezien hebben. Zo ruilen ze dus steeds van 'voorbeeld'. Na vijf minuten stop je. Klopt alles nog?

Tip voor 4-6 jaar

Help de jongste kinderen met het verzinnen van iets dat ze kunnen uitbeelden.

8-12 jaar

Vertel het maar!

Verhalen worden steeds doorgegeven. Verzin een onderwerp waar de kinderen een verhaal over moeten vertellen. De kinderen mogen om de beurt één of twee zinnen zeggen, en dan is een volgend kind aan de beurt. Wat voor verhaal verzinnen ze met elkaar? Wat vertellen ze?

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Vandaag horen we weer over Abraham, Sara en Isaak. Dit keer luisteren we naar een lied. U heeft aan Abraham, Sara en Isaak beloftes gedaan, en die beloftes gelden nog steeds. We blijven die verhalen doorgeven. Help ons om ernaar te luisteren, en die verhalen te blijven vertellen. Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

De bouwstenen van de zondag

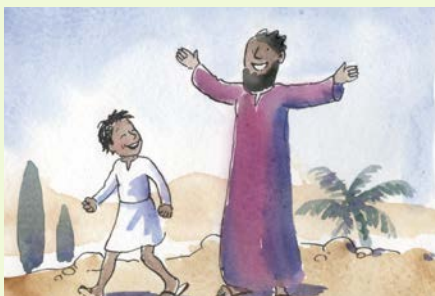
Gods belofte aan Abraham en Isaak

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bekijk met elkaar de illustratie. Wat zien de kinderen hier? Wat zouden de man en jongen doen?

We horen allemaal bij elkaar

Ik ben Joas, en ik woon in het land Israël. Ik wandel vandaag met papa door de heuvels. We zijn bij mijn oom en tante op bezoek geweest. Onderweg vertelt papa me verhalen over Abraham. Dat zijn papa's lievelingsverhalen. We hebben al ver gelopen, en daarom rusten we nu even uit. Papa zingt een psalm. Dat is een lied voor God.

Wij zijn kinderen van Abraham, Abraham, de knecht van God.

Ik kijk moeilijk.

'Maar papa, ik ben toch helemaal geen kind van Abraham. Ik ben jouw kind.'

'Ja, dat is waar,' zegt papa. 'Maar wat ik net zong is ook waar. Weet je nog wat God aan Abraham beloofde?'

'Dat er een groot volk uit hem geboren zou worden.'

'Ja, goed opgelet! En weet je, wij horen bij dat volk van Abraham.'

'Hoe kan dat?'

'Nou, Abraham kreeg een kind en dat was...'

'Isaak!' roep ik.

'Klopt. Isaak kreeg ook weer een zoon en die heette...'

'Jakob?' gok ik.

'Heel goed,' zegt papa. 'Over hem vertel ik je later nog weleens. Jakob kreeg ook weer kinderen en toen die kinderen groot waren geworden, kregen ze ook weer kinderen. Die kregen ook weer kinderen, en als je dan heel lang doorgaat kom je uiteindelijk uit bij... jou!'

'Bij mij?'

'Ja,' zegt papa. 'Abraham is eigenlijk jouw opa. Je over-, over-, over-, over-, over-, over...' Ik schiet in de lach. Papa

lacht mee, maar ondertussen gaat hij door: 'over-, over-, over-, over-, over-, overgroot-opa.'

Ik knik dat ik het snap.

'Dus ik ben eigenlijk familie van Abraham?'

'Ja, als je heel ver terugkijkt, zijn alle mensen van ons volk familie van Abraham, en jij ook.'

Papa zingt verder:

'De Heer is onze God.

Luister naar wat hij je zegt.

Alles wat hij aan Abraham en Isaak beloofde, geldt voor altijd.'

Ik denk na.

'Dus alles wat God aan Abraham heeft beloofd, is nu nog steeds waar?'

'Ja,' zegt papa. 'De God van Abraham, Isaak en Jakob is geen God die er alleen heel lang geleden was. Ook vandaag nog is hij onze God en wil hij voor ons zorgen.'

Papa zingt verder. Hij zingt het laatste woord van de psalm:

'Halleluja.'

Dat woord ken ik wel. Het is een woord dat je zingt als je God wilt bedanken. Ik kijk uit over het land van Abraham. Ik kijk naar de bergen, de heuvels, de huizen. Hoeveel mensen zouden daar wel niet in wonen? Gek idee om te bedenken dat ze eigenlijk allemaal familie van me zijn. Er is echt een groot volk uit Abraham geboren en ik hoor erbij. Zachtjes zing ik de psalm met papa mee: *'Halleluja!'*

8-12 jaar

Psalm 105:1-11

Denk aan de wonderen van de Heer

Dank de Heer
en maak bekend wie hij is!
Vertel aan iedereen wat hij gedaan heeft,
vertel over zijn wonderen.
Maak muziek en zing voor hem!
Zing over de heilige God.
Laat zien hoe blij jullie zijn,
want jullie horen bij de Heer.

Vraag altijd hulp aan de Heer,
hij is machtig.
Blijf steeds dicht bij hem.
Denk aan zijn wonderen,

De bouwstenen van de zondag

Gods belofte aan Abraham en Isaak

denk aan de tekens van zijn macht,
en aan de wetten die hij gegeven heeft.
Vergeet ze niet!

Want jullie zijn nakomelingen van Abraham,
de dienaar van de Heer.
En jullie zijn nakomelingen van Jakob.
Jullie zijn door de Heer uitgekozen.

De Heer vergeet zijn beloftes nooit

De Heer is onze God.
Zijn wetten gelden voor iedereen.
Hij vergeet zijn beloftes nooit,
hij gaf zijn regels voor altijd.
Alles wat hij aan Abraham en Isaak beloofde,
blijft altijd gelden.
Ook aan Jakob beloofde de Heer zijn hulp.
Hij zei: 'Ik zal Kanaän aan jou geven.
Dat land zal voor altijd van jou zijn.'

10. WEETJES

De God van Abraham, Isaak en Jakob

God heeft in de Bijbel heel veel verschillende namen en titels. Je kent vast de naam 'Heer' wel. Maar soms zeggen mensen ook 'de God van Abraham, Isaak en Jakob'. Dat komt omdat deze drie mannen samen met hun vrouwen (Sara, Rebekka en Lea en Rachel) de aartsvaders van het hele volk van Israël zijn. Dat betekent dat uit deze mannen en hun kinderen, en de kinderen van hun kinderen, het hele volk is ontstaan.

God heeft zich aan deze mannen bekendgemaakt, en aan hen beloofd dat hij ze tot een groot en sterk volk zal maken.

Kanaän

Kanaän is de naam van het land dat God aan Abraham, Isaak en Jakob beloofd heeft. Deze naam heeft te maken met het volk dat er woonde: de Kanaänieten. Volgens Genesis 9 stammen ze af van iemand die Kanaän heette, een kleinzoon van Noach.

Kanaän lag tussen de rivier de Jordaan en de Middellandse Zee. De precieze grenzen zijn lastig te geven, omdat het geen echt land met één koning of regering was. Er lagen allerlei kleine en grote steden die eigen koningen hadden, en er woonden ook andere volken.

Later werd het land ook wel Israël genoemd.

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'.

Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Maar over de denkvragen kun je met elkaar blijven nadenken. Daarom zijn er ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Wat doen Joas en zijn vader?
- Hoe heet de zoon van Abraham? En hoe heet de zoon van die zoon?
- Hoe is Joas dan familie van Abraham?
- Van wie ben jij allemaal familie? Zou jij ook familie van Abraham zijn? Is dat anders?

8-12 jaar

- Wat moet je allemaal doen volgens de dichter? Waarom zou hij zoveel opnoemen, denk je?
- Wat zou er volgens jou gebeuren als we Gods wonderen en wetten vergeten?
- Wat vind je ervan dat God zijn beloftes nooit vergeet?
- Aan wie zou jij willen vertellen over God? Hoe zou je dat doen?

Gods belofte aan Abraham en Isaak

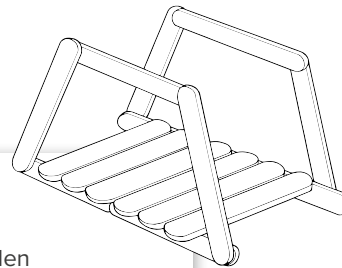
12. OM TE DOEN

4-8 jaar

Zoek de verschillen!

In deze bijbelillustraties zijn acht verschillen te vinden. Kunnen de kinderen ze allemaal vinden?

4-8 jaar

Een brug met het verleden

Maak met de kinderen een brug van ijscostokjes die het verleden met het heden verbinden. Zet de brug op het vel papier. Aan de ene kant kun je woorden opschrijven of dingen tekenen van vroeger, of uit de Bijbel. Aan de andere kant van de brug woorden en dingen van nu.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- de werktekening
- voldoende ijscostokjes
- een vel papier
- (hout)lijm
- potloden

Tip

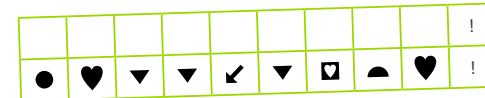
- Je kunt ijscostokjes kopen bij knutselwinkels.
- In plaats van ijscostokjes kun je ook houten roerstaafjes gebruiken. Die zijn wel wat minder breed, en daardoor voor de jongste kinderen iets moeilijker vast te plakken.

8-12 jaar

Geheimschrift

Op het werkblad staat een puzzel voor de kinderen met geheimschrift. Kunnen ze ontdekken wat er staat? Elk symbool staat voor een letter. Als ze de oplossing gevonden hebben, ontdekken ze een mooie tekst over Gods goedheid.

Oplossing: Halleluja! Dank de Heer, want hij is goed. Zijn liefde blijft altijd bestaan. (Psalm 106:1)

8-12 jaar

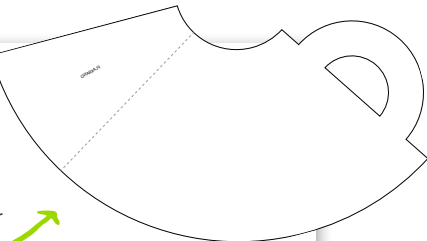
Maak het bekend!

Als je iets belangrijks te vertellen hebt, wil je dat iedereen dat weet. Dat gaat beter als je een megafoon gebruikt, want dan kunnen meer mensen je verstaan.

Wat heb je nodig?

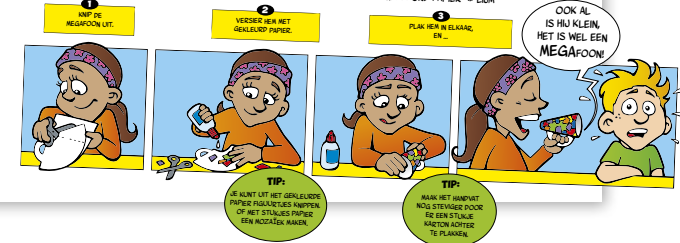
Per kind:

- de werktekening
- een schaar
- gekleurd papier
- lijm

JE HEBT NODIG:

• DE WERKTEKENING • EEN SCHAAAR • GEKLEURD PAPIER • LIJM

De bouwstenen van de zondag

Gods belofte aan Abraham en Isaak

13. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

*'De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen.
De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer
zal aan jullie denken en jullie vrede geven.'*

Numeri 6 :24-25

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap

Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal

Hervertelling bijbelverhaal: NBG/ Melanie van de Peut

Illustratie en zoek de verschillen: NBG/Liza-Beth Valkema

Strip en werktekeningen: NBG/Bart den Heeten

Bijbelverhaal: NBG

Ontwerp: Frivista

DTP: Villa Grafica

Werkblad (4-8 jaar)
Gods belofte aan Abraham en Isaak

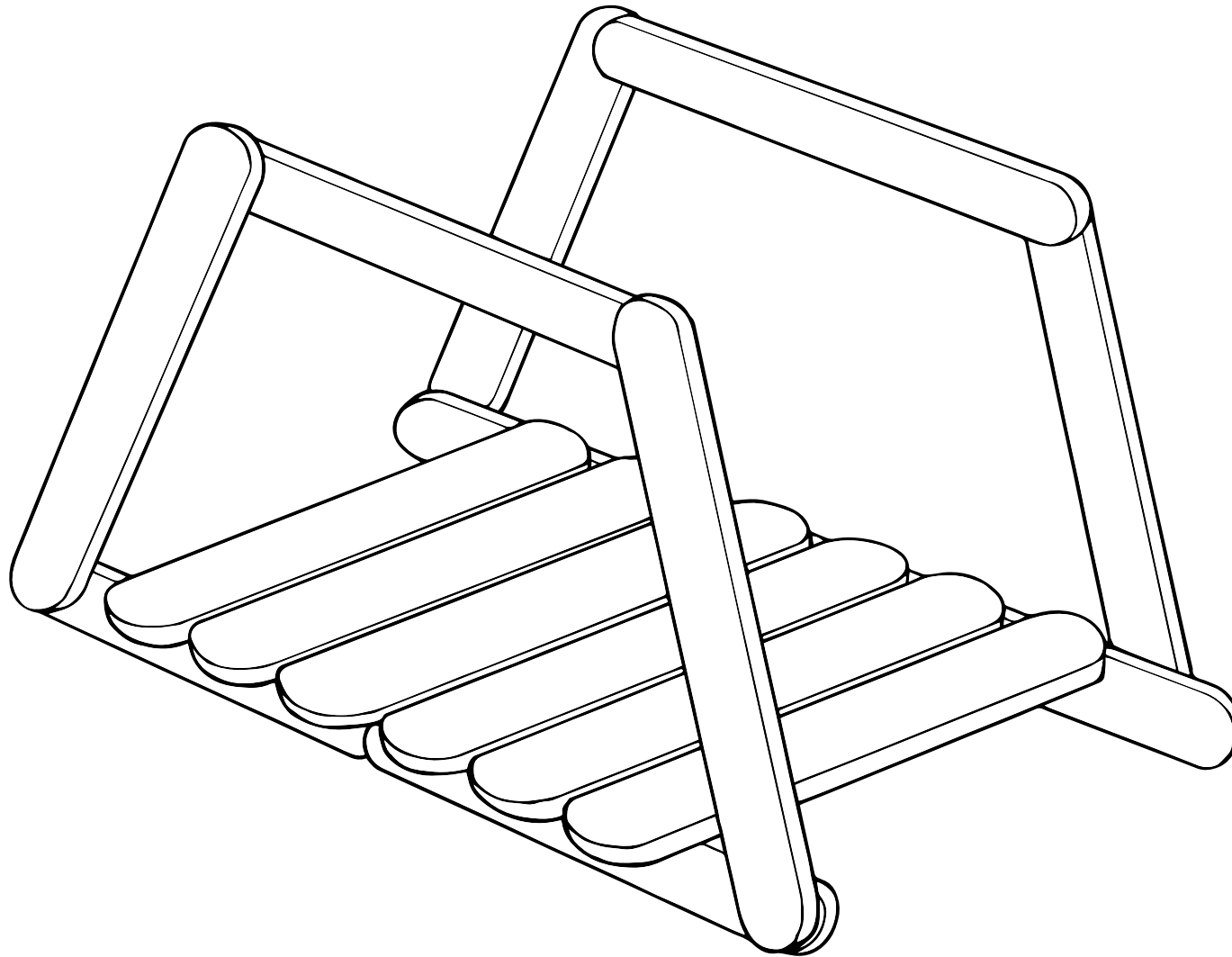
Werkblad (4-8 jaar)
Gods belofte aan Abraham en Isaak

Werkblad (4-8 jaar)
Gods belofte aan Abraham en Isaak

Werkblad (4-8 jaar)
Gods belofte aan Abraham en Isaak

Werkblad (8-12 jaar)

Gods belofte aan Abraham en Isaak

God heeft in de Bijbel heel veel verschillende namen en titels. Je kent vast de naam 'Heer' wel. Maar soms zeggen mensen ook 'de God van Abraham, Isaak en Jakob'.

Dat komt omdat deze drie mannen samen met hun vrouwen (Sara, Rebekka en Lea en Rachel) de aartsvaders van het hele volk van Israël zijn. Dat betekent dat uit deze mannen en hun kinderen, en de kinderen van hun kinderen, het hele volk is ontstaan. God heeft zich aan deze mannen bekendgemaakt, en aan hen belooft dat hij ze tot een groot en sterk volk zal maken.

Dank de Heer en maak bekend
wie hij is! Vertel aan iedereen
wat hij gedaan heeft.
(Psalm 105 :7)

Kun je ontdekken wat hier staat? Elk symbool staat voor een letter. Als je de oplossing gevonden hebt, ontdek je een mooie tekst over Gods goedheid.

a	♥
b	→
c	←
d	↗
e	↖
f	♦

g

h

i

j

k

l

m

n	♣
o	◐
p	◑
q	▶
r	◀
s	◆
t	♠
u	⊙
v	♥
w	⚴
x	⚴
y	♠
z	♠

									!										,	
●	♥	▼	▼	↙	▼	◻	◐	♥	!	↗	♥	✿	▲	↗	↙	●	↙	↙	◀	,

													.												
⬇	♥	⊛	♠	●	☾	☾	☾	♠	■	☾	↙	↗	.	◊	☾	☾	⊛	▼	☾	↙	♠	↗	↙		

																				.
→	▼	◐	◑	◆	◆	♥	▼	◆	◐	◑	↗	→	↖	◊	◊	♥	♥	✿	.	

Werkblad (8-12 jaar)

Gods belofte aan Abraham en Isaak

MAAK HET BEKEND!

Als je iets belangrijks te vertellen hebt, wil je dat iedereen dat weet. Dat gaat beter als je een megafoon gebruikt, want dan kunnen meer mensen je verstaan.

KANAËN

Kanaän is de naam van het land dat God aan Abraham, Isaak en Jakob beloofd heeft. Deze naam heeft te maken met het volk dat er woonde: de Kanaänieten. Volgens Genesis 9 stammen ze af van iemand die

Kanaän heette, een kleinzoon van Noach.

Kanaän lag tussen de rivier de Jordaan en de Middellandse Zee. De precieze grenzen zijn lastig te geven, omdat het geen echt land met één koning of regering was. Er

lagen allerlei kleine en grote steden die eigen koningen hadden, en er woonden ook andere volken. Later werd het land ook wel Israël genoemd.

JE HEBT NODIG:

* DE WERKTEKENING * EEN SCHAAR * GEKLEURD PAPIER * LIJM

1

KNIP DE
MEGAFOON UIT.

2

VERSIER HEM MET
GEKLEURD PAPIER.

TIP:

JE KUNT UIT HET GEKLEURDE
PAPIER FIGUURTJES KNIPPEN.
OF MET STUKJES PAPIER
EEN MOZAÏEK MAKEN.

3

PLAK HEM IN ELKAAR,
EN ...

TIP:

MAAK HET HANDVAT
NOG STEVIGER DOOR
ER EEN STUKJE
KARTON ACHTER
TE PLAKKEN.

OOK AL
IS HIJ KLEIN,
HET IS WEL EEN
MEGAFOON!

Werkblad (8-12 jaar)

Gods belofte aan Abraham en Isaak

